

Джеймз М. Бари
ПЪРВИТЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ НА ПИТЪР ПАН.
ПИТЪР ПАН

ЗЛАТНИ ДЕТСКИ КНИГИ

61

Джеймз М. Бари

ПЪРВИТЕ
ПРИКЛЮЧЕНИЯ
НА
ПИТЪР ПАН

ПИТЪР ПАН

Превод
Боян Атанасов
Теодора Атанасова
Роза Григорова

TRUD
СОФИЯ, 2011

James M. Barrie
Peter Pan (1904)
Peter Pan in Kensington Gardens (1906)

©Боян Атанасов, Теодора Атанасова, преводачи, 1981, 2011

© Роза Григорова, преводач, 2011

© Виктор Паунов, библиотечно оформление, 2011 г.

© Кремена Пенчева, корица, 2011 г.

© Книгоиздателска къща „Труд“, 2011 г.

ISBN 978-954-398-098-7

Първите
приключения
на Питър Пан

*На Силвия и Артър Лийуилин Дейвис
и на техните момчета
(моите момчета)*

ПЪРВА ГЛАВА

ГОЛЯМАТА ОБИКОЛКА НА ПАРКА

Сами ще се убедите, че не мога да ви разкажа приключенията на Питър Пан, преди да сте се запознали отблизо с Кенсингтънския парк. Той се намира в Лондон – там живее и кралят. Аз водех Дейвид в парка почти всеки ден, освен когато със сигурност имаше висока температура. Никое дете никога не е успявало да обиколи целия парк наведнъж, защото толкова скоро идва времето да се прибиращ. Ако си малък като Дейвид, времето да се прибиращ идва толкова скоро, понеже трябва да спиш от дванайсет до един. Все пак, ако майка ти не е чак дотам сигурна, че трябва да спиш от дванайсет до един, току-виж си успял да го разгледаш целия.

От едната страна паркът свършва до безкрайна върволица автобуси. Бавачката ти има такава власт над върволицата, че само като вдигне пръст пред някой автобус, той веднага заковава. Тогава безопасно пресичаш улицата. Паркът има много порти, но ти обикновено влизаш ето през тази, и преди да влезеш, разговаряш с жената с балоните, която седи току пред нея. Тя не смее да отиде по-навътре, защото, ако само за миг напусне вратата, балоните ще я издигнат и тя ще отлети. Винаги седи твърде присвита, балоните постоянно я дърпат, тя се подpira и от напрежение лицето ѝ съвсем се зачервява. Един ден на портата се появи нова жена. Старата била напуснала. Дейвид

много съжаляваше за нея, но пък и си помисли, че щом е напуснала, поне да се беше случил и той там, за да види как е отлетяла.

Паркът е страхотно голям, с милиони и стотици дървета. Първо отиваш при смокините, но не обичаш да се мотаеш около тях, защото това е любимото място на надути малки персони, на които им е забранено да се смесват с престолюдието. Говори се, че смокините се наричат смокини, защото хората там са много издокарани и носят смокинги. Веднъж Дейвид и другите презрително нарекоха и фукльовците „смокини“. Ще разбереш що за маниери имат тези глезльовци само като ти съобщи, че във въпросната префърцунена част на парка казват „крикетс“ вместо „крикет“. Случва се от време на време и някоя размирна „смокиня“ да прескочи оградата към света. Такава беше госпожица Мейбъл Грей. Ще ти разкажа за нея, когато стигнем до портата ѝ. Тя е единствената истински прославена „Смокиня“.

Сега сме на Голямата алея, а тя е толкова по-голяма от другите алеи, колкото баща ти е по-голям от тебе. Дейвид се питаше дали Голямата алея е започнала живота си като съвсем малка и сетне е расла и расла, докато порасне напълно. Чудеше се също и дали другите алеи не са нейни деца. Той нарисува картина, която много го забавляваше. На нея Голямата алея разхожда една мъничка алейка в бебешка количка. На Голямата алея срещаш всички, които си заслужава да познаваш, и обикновено с тях винаги има по някой възрастен, за да не им позволява да ходят по мократа трева и да ги кара да стоят посрамени до някоя пейка, ако са били като зли кучета или като Мери-Ан. Да бъдеш като Мери-Ан, значи да се държиш като момиче, което циври, защото бавачката не иска да го носи, или да се хилиш глупаво с пръст в устата. Твърде неприятно е за околните. Виж, да си като зло куче, означава да подритваш каквото ти попадне, а това, откъдето и да го погледнеш, си е по-достойно поведение.

Ако трябва да те заведе на всички забележителни места покрай Голямата алея, времето да се прибиращ ще дойде, преди да ги обиколим всичките, затова успявам само да посоча с пръчка дървото на Секо Хюлет – онова паметно място, където момче на име Секо загубило своето пени и като го търсило, намерило две пенита. Оттогава около дървото винаги е разкопано. По-нататък по алеята е дървената къщичка, в която се е крил Мармадюк Пери. В парка няма по-ужасна история от историята на Мармадюк Пери, който се държал като Мери-Ан три дни подред и бил осъден да се появи на Голямата алея облечен в дрехите на сестра си. Той се скрил в дървената къщичка и отказвал да излезе, докато не му донесли панталони с джобове.

После се опитваш да отидеш при Кръглото езеро, но бавачките го мразят, защото нямат капка смелост, и те карат да гледаш на другата страна – към Голямото пени и към Двореца на момиченцето. То било най-знаменитото момиченце в парка и живяло в двореца абсолютно самичко, със страшно много кукли и с хора, които все гледали да му угодят. Момиченцето ставало от сън, макар да било едва шест часът сутринта, запалвало свещ и отваряло вратата по нощница. Тогава всички виквали с голяма радост: „Да живее кралицата на Англия!“ Дейвид най-много се чудеше как ли момиченцето е научавало къде стои кибритът. А Голямото пени е статуя, посветена на момиченцето.

Сетне стигаме до Хълма. В тази част на Голямата алея стават всички важни надбягвания. И дори да нямаш никакво намерение да бягаш, наистина хукваш, щом стигнеш до Хълма – толкова мамещо и омагьосващо място е то. Често се спираш, след като си пробягал около половината път, и тогава се загубваш. Но там наблизко има друга дървена хижичка, наречена Изгубената къща. Казваш на пазача, че си се изгубил, и той те намира. Страшно забавно е да се надбягваш по Хълма, но когато е ветровито, не можеш да се над-

бягваш, понеже, когато е ветровито, просто не си там. Затова пък падналите листа се надбягват вместо тебе. Нищо на света не умее да се забавлява по-добре от едно паднало листо.

От Хълма се вижда портата, наречена на името на госпожица Мейбъл Грей – „смокиня“ номер едно, за която обещах да ти разкажа. С нея винаги имало две бавачки или една майка и една бавачка, и дълго време тя била дете за пример, което никога не кашляло на масата и поздравявало другите „смокини“ с „Добър ден, как сте?“. Единствената ѝ игра била да подхвърля грациозно топката, а бавачката да ѝ я връща. Един ден всичко това ѝ омръзнало и Мейбъл Грей станала като зло куче. Отначало, за да покаже, че наистина се е превърнала в зло куче, тя развързала връзките и на двете си обувки и изплезила език на изток и на запад, на север и на юг. След това запратила коланчето си в една локва и скачала, скачала върху него, докато мръсната вода ху-

баво опръскала цялата ѝ рокля. Сетне се покатерила на оградата и преживяла невероятни приключения – най-дребното било, че изритала от високото и двете си обувки. Накрая стигнала да портата, носеща сега нейното име, и хукнала по улици, където Дейвид и аз никога не сме ходили, макар да сме ги чували как тътнат. А тя се затичала по тях и никога нямало да се разбере нищо повече за нея, ако майка ѝ не скочила в един автобус и не я настигнала. Трябва да ти кажа, че всичко това се случило много отдавна и онази Мейбъл Грей не е тази Мейбъл Грей, която Дейвид познава.

Но да се върнем на Голямата алея и да видим вдясно гъмжащата от колички Бебешка алея. Можеш лесно да я прекосиш, ако стъпваш от бебе на бебе, обаче бавачката няма да ти позволи. От тази алея започва един пасаж, който се нарича Палеца на Бънтинг, защото наистина е колкото палец. Той води до улица „Закуска“, където врят истински чайници и кестенови цветчета падат в чашата ти, докато пиеш чая си. Тук идват и съвсем обикновени деца, но цветчетата падат и в техните чаши.

След пасажа е ред на Кладенеца на Свети Гоувър. Когато Малкълм Смелия паднал в него, кладенецът бил пълен с вода. Малкълм Смелия бил любимец на майка си и дори ѝ позволявал да го прегръща през рамо на публично място, защото била вдовица. Той си паднал по приключенията и обичал да играе с един коминочистач, който бил убил много мечки. Коминочистачът се казвал Сути. Един ден, докато играели край кладенеца, Малкълм паднал в него и щял да се удави, ако Сути не се хвърлил вътре и не го спасил. Водата измила Сути и тогава се разбрало, че той бил отдавна изчезналият баща на Малкълм. Оттогава Малкълм вече не позволявал на майка си да го прегръща през рамо на публично място.

Между кладенеца и Кръглото езеро се намират площадките за крикет. Там толкова дълго избираш от коя

страна да застанеш, че за игра почти не остава време. Всеки иска да удря първи и щом излезе на терена, търкулва топката и печели – стига ти да не си по-добър от него. Но докато вие двамата се състезавате, другите вече са се пръснали, за да играят на нещо друго. Паркът е забележителен с два вида крикет: момчешки – който е истински крикет с пръчка, и момичешки, който се играе с ракета и гувернантка. Момичетата всъщност не могат да играят крикет и докато гледаш безплодните им усилия, издаваш срещу тях разни смешни звуци. Въпреки това веднъж стана твърде неприятен инцидент. Няколко напреднали момичета предизвикаха отбора на Дейвид и едно смущаващо създание на име Анджела Клеър нанесе толкова много точни удари, че... Обаче, вместо да ти разправам за резултата от този нерадостен мач, бързичко ще отмина към Кръглото езеро. То е колелото, което завърта около себе си целия парк.

Езерото е кръгло, защото се намира тъкмо в средата на парка. Щом стигнеш до него, вече не ти се иска да продължаваш нататък. На Кръглото езеро не можеше да си все добър, колкото и да се стараеш. Можеш да си все добър на Голямата алея, но на Кръглото езеро не можеш, понеже просто забравяш, а когато си спомниш, вече си толкова мокър, че няма накъде повече. Има мъже, които плават с лодки в Кръглото езеро – толкова големи, че ги докарват в ръчни колички, а понякога и в бебешки. Тогава бебетата трябва да ходят пеша. Кривокраки в парка са дечицата, които са били принудени да ходят прекалено рано, защото на бащите им е трябвала тяхната количка.

Винаги ти се е искало да имаш яхта, за да плаваш с нея из Кръглото езеро, и накрая твоят вуйчо ти подарява яхта. Да я мъкнеш до езерото първия ден, е знаменито. Да говориш за нея с момчетата, които си нямат вуйчо, също е страхотно, но в един момент вече предпочиташ да си я оставяш вкъщи. Защото най-ху-

бавият плавателен съд, който опъва плътна в Кръглотото езеро, е пръчколодката, наречена така, понеже дос-та прилича на пръчка, преди да я пуснеш във водата и да я държиш за връвчицата. Но после, щом тръгнеш по брега и я задърпаш, виждаш как малки човечета се затичват по палубата, платната магически се вдигат и улавят лекия ветрец. В бурни нощи я прибираш в закътани пристанища, които са непознати за богаташките яхти. Нощите отлитат като мигове и шеметният ти платноход отново търси вятъра, китове изригват вода, ти се плъзгаш над потънали градове, сражаваш се с пирати и хвърляш котва в коралови рифове. При тези събития ти си самотно момче, защото две момчета не могат да стигнат далеч в рискованите приключения из Кръглотото езеро. И въпреки че можеш да си говориш сам по време на пътешествието, да си даваш команди и да си ги изпълняваш мигновено, ти не знаеш кога е станало време да се прибираш, къде си бил и какво е надувало платната ти. Твоята съкровищница, така да се каже, е заключена дълбоко в твоя трюм, който може би ще бъде отворен от друго малко момче след много години.

А в трюмовете на ония яхти няма нищо. Нима някой се връща към детството си заради яхтите, с които е плавал? О, не! Само пръчколодките са натоварени със спомени. Яхтите са играчки, а собствениците им са сладководни моряци. Те могат да обикалят само едно езеро, а пръчколодката кръстосва морето. Вие, с клечките в ръце, сте истинските морски вълци и си мислите, че всички сме изумени от вас, че корабите ви са в това езеро съвсем случайно и дори патиците да ги вземат на абордаж и да ги потопят, истинският живот на Кръглотото езеро ще продължи както обикновено.

Пътечки от всички посоки се тълпят като деца край езерото. Някои от тях са обикновени, с перила от двете страни, и са направени от мъже по ризи, но има и чудновати пътечки, някъде широки, а другаде толкова тес-

ни, че можеш да се разкрачиш и да ги яхнеш. Те се наричат Пътечки, които са се Направили Сами и на Дейвид много му се искаше да ги види, когато се правят. Но както и повечето най-чудесни неща, случващи се в парка, и пътечките се правят, смятаме ние, през нощта, когато паркът е затворен. Остава да решим защо те все пак се правят. Ами защото това е единствената им възможност да стигнат до Кръглото езеро!

Една от тези скитащи пътечки идва от мястото, където подстригват овцете. Казвали са ми, че когато Дейвид се разделил с къдриците си при бръснаря, той се сбoguвал с тях, без да трепне, макар че майка му никога повече не била същото лъчезарно създание. Затова той презира овцете, когато бягат от своя остригвач, и им подвиква подигравателно: „Бъзли, бъзли!“ Но когато човекът ги приклепси между краката си, Дейвид застрашително размахва юмрук към него, задето използва такива огромни ножици. Друг стряскащ момент е, когато остригвачът свали кирливата вълна от плещите на овцете и те изведнъж заприличват на дамите от театралните ложи. Овцете са толкова уплашени от стригането, че изведнъж побеляват и изтъняват. Веднага щом се озоват на свобода, те се нахвърлят нетърпеливо да пасат трева, сякаш се боят, че никога вече няма да заслужат храната си. Дейвид се чуди дали сега, когато толкова са се променили, те могат да се познаят и дали пък не се сбиват с погрешна овца. Те много обичат да се бият и толкова не приличат на селските овце, че всяка година стъписват моето санбернарско куче Портос. Портос може да накара стадо селски овце да се разхвърчи само като оповести, че приближава, но тези градски животни се запътват към него без нито сянка от дружелюбни намерения и тогава му светва лампичката от миналогодишната среща с тях. Той не може да се оттегли с достойнство, затова спира и се озърта наоколо, сякаш се прехласва от пейзажа. След малко се отдалечава с превъзходно изиграно

безразличие и хвърля бегъл поглед към мен с крайчеца на окото си.

Серпентината е наблизко. Тя е прекрасно езеро и на дъното му има потънала гора. Ако се вторачиш в него от брега, ще видиш дърветата, които до едно растат с върха надолу. Говори се също тъй, че нощем в него блещукат потънали звезди. Ако е така, Питър Пан ги вижда, когато плава през езерото в Дроздовото гнездо. Само малка част от Серпентината е в парка, защото по-нататък водата минава под един мост и отива твърде надалеч. Там е островът, където се раждат всички птици, които после се превръщат в бебета – момчета и момичета. Никое човешко същество, с изключение на Питър Пан (но той е само наполовина човек), не може да стъпи на острова, но можеш да напишеш на един лист какво искаш (момче или момиче, тъмнокосо или русо), после да го сгънеш, да направиш от него лодка и да я пуснеш във водата. Щом се стъмни, тя ще пристигне на острова на Питър Пан.

Вече тръгваме обратно. Разбира се, само сме се престрували, че можем да отидем на толкова много места за един ден. Вече отдавна се е наложило да понеса Дейвид на ръце и да си почивам на всяка пейка като стария господин Соленпоток. Ние го наричаме така, защото винаги ни разправя за едно чудесно градче на име Соленпоток, където бил роден. Той е стар господин, който прилича на киселица. По цял ден се мести от пейка на пейка из парка и се мъчи да попадне на човек, който знае градчето Соленпоток. Ние го познавахме вече от една година и ето че най-сетне срещнахме друг стар самотник, който бе отсядал веднъж в Соленпоток от събота до понеделник. Той беше кротък и стеснителен. Носеше адреса си написан от вътрешната страна на шапката и в която и част на Лондон да попаднеш, винаги първо отиваше до Уестминстърското абатство. То му служеше за отправна точка. Ние тържествуващо го заведохме заедно с разказа му за

онази събота до понеделник при нашия друг приятел и никога няма да забравя радостта, с която господин Соленпоток жадно се нахвърли върху него. Оттогава те станаха неразделни и забелязах, че господин Соленпоток, който естествено говореше много повече, неизменно ходеше вкопчен здраво в палтото на другия старец.

Последните две места по пътя към нашата порта са Кучешкото гробище и Гнездото на чинката, но ние се преструваме, че не знаем какво е това Кучешко гробище, защото Портос винаги е с нас. Гнездото е много тъжно. То е съвсем бяло и го открихме по много особен начин. За пореден път кръстосвахме из храстите да търсим загубената плъстена топка на Дейвид, когато вместо нея намерихме прелестно гнездо, направено от плъст. В него лежаха четири яйчица. По тях имаше драскулки, съвсем като написани от Дейвид, затова си помислихме, че това трябва да са майчини любовни писма към мъничетата в яйцата. Винаги когато идвахме в парка, ние посещавахме гнездото, като внимавахме да не ни види някое жестоко момче, и пускахме трохички. Скоро чинката разбра приятелските ни намерения и си седеше в гнездото, гледаше ни любезно и вдигаше рамене. Ала един ден, когато пак отидохме, в гнездото бяха останали само две яйчица. Следващия път нямаше нито едно. Най-тъжното от всичко беше, че горката малка чинка пърхаше над храстите и ни гледаше с огромен упрек. Дейвид се опита да ѝ обясни, че не сме виновни, но толкова отдавна не бе говорил на птичи език, че тя, боя се, не го разбра. Този ден двамата търкахме с юмруци очите си, докато се прибрахме вкъщи.